

กระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาแหล่งวัฒนธรรมเมืองโยชยา

นางสาวสุภาสินี นุ่มเนียม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

KNOWLEDGE MANAGEMENT PROCESSES FOR
CULTURAL AREA DEVELOPMENT
IN AYOTHAYA TOWN

Miss Supharsini Numniam

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Development Education
Department of Educational Policy, Management, and Leadership
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2010
Copyright of Chulalongkorn University

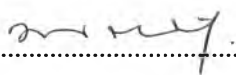
531936

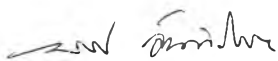
หัวข้อวิทยานิพนธ์ กระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาแหล่งวัฒนธรรมเมืองอโยธยา
โดย นางสาวสุภาสินี นุ่มเนียม
สาขาวิชา พัฒนศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ ดร.พรทิพย์ อันทิวโรทัย
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.จรรยาศรี มาดิลกโกวิท

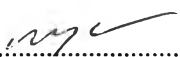
คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต

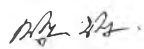

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

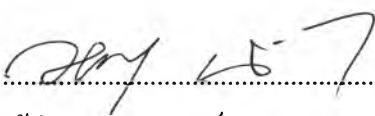
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.อุบลวรรณ หงษ์วิทย์ากร)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร.พรทิพย์ อันทิวโรทัย)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.จรรยาศรี มาดิลกโกวิท)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เฟื่องอรุณ ปรีดีดิลก)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ นีพัทธ์สุขกิจ)

สุภาสินี นุ่มเนียม: กระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาแหล่งวัฒนธรรมเมืองอโยธยา
(KNOWLEDGE MANAGEMENT PROCESSES FOR CULTURAL AREA DEVELOPMENT
IN AYOTHA TOWN) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อ.ดร. พรทิพย์ อันทิวโรทัย, อ.ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ร่วม: รศ. ดร.จรรุญศรี มาดิลกโกวิท, 288 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของกระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาแหล่งวัฒนธรรมเมืองอโยธยา 2) เพื่อเสนอรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาแหล่งวัฒนธรรมเมืองอโยธยา มีวิธีดำเนินการวิจัยโดยการศึกษาเอกสารและการศึกษาภาคสนามในชุมชน 3 แห่ง คือ ชุมชนสมณโกฏฐาราม ชุมชนอโยธยาและชุมชนวัดประดู่ทรงธรรม ในเขตเทศบาลเมืองอโยธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของเมืองมรดกโลกทางวัฒนธรรมพระนครศรีอยุธยา การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมและมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์สมาชิกชุมชน 60 คน การสัมภาษณ์เจาะลึกตัวแทนกลุ่มต่างๆ 23 คน การสนทนากลุ่ม นักวิชาการและตัวแทนชุมชน รวม 7 คน และตรวจสอบรูปแบบการจัดการความรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ 6 คน ผลการวิจัย พบว่า

1. ในแหล่งวัฒนธรรมเมืองอโยธยามีวัฒนธรรมรูปธรรมที่สำคัญคือ โบราณสถานที่มีคุณค่าล้ำเลิศทางศิลปะสมัยก่อนอยุธยา วัฒนธรรมนามธรรมที่สำคัญคือวิถีชีวิตที่ผูกพันกับพุทธศาสนาจนทุกวันนี้ สภาพของกระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาแหล่งวัฒนธรรมเมืองอโยธยาในแต่ละขั้นตอน พบว่า *แสวงหาความรู้* เพื่อพัฒนาเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมรูปธรรมจากแหล่งภายนอกโดยเฉพาะกรมศิลปากร *สร้างความรู้* โดยเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมในการอนุรักษ์ สืบสานวัฒนธรรมมากที่สุด ซึ่งมักเป็นงานประเพณีทางพุทธศาสนา *จัดเก็บความรู้* ที่ตัวบุคคลเป็นส่วนมากและความรู้หลายอย่างกำลังจะสูญหายไป *เผยแพร่ความรู้* ผ่านการสอน การจัดกิจกรรม ณ ลานวัฒนธรรม โดยผู้สูงอายุมีบทบาทมากที่สุด *ประยุกต์ใช้ความรู้* โดยบูรณาการความรู้ทางวัฒนธรรมกับเศรษฐกิจชุมชน ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการความรู้คือเทศบาลเมืองอโยธยา รองลงมาคือผู้สูงอายุที่รวมตัวกันเป็นกลุ่มต่างๆ ส่วนวัดและโรงเรียนมีบทบาทน้อย ปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการจัดการความรู้ในชุมชนคือความเชื่อทางพุทธศาสนาและความศรัทธาต่อตัวบุคคล รวมทั้งการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่เทศบาลเมืองอโยธยาจัดขึ้น ความรู้ที่ชุมชนต้องการมากได้แก่ ความรู้ทางประวัติศาสตร์เมืองอโยธยา วิธีการอนุรักษ์โบราณสถานขั้นพื้นฐาน วิธีการบูรณปฏิสังขรณ์สำหรับประชาชน ประวัติวัดที่เชื่อถือได้

2. ปัญหาของกระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาแหล่งวัฒนธรรมเมืองอโยธยาในภาพรวม คือ ชุมชนขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมรูปธรรมมากกว่านามธรรม และไม่มีการจัดการความรู้ที่เป็นระบบร่วมกัน จึงเป็นกระบวนการที่ขาดเป้าหมาย ขาดพลัง เมื่อพิจารณาขั้นตอนของกระบวนการจัดการความรู้พบปัญหาที่สำคัญ คือ ไม่มีการจัดทำคลังความรู้ ขาดงบประมาณในการเผยแพร่ความรู้ และมีพื้นที่จัดกิจกรรมไม่เพียงพอ

3. รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาแหล่งวัฒนธรรมเมืองอโยธยามี 7 องค์ประกอบ คือ 1) บริบทภายนอก 2) บริบทภายใน 3) ปัจจัยนำเข้า 4) กระบวนการ 5) ผลผลิต 6) ผลลัพธ์ 7) การประเมินและผลสะท้อนกลับ โดยต้องคำนึงถึงความรู้ที่เป็นฐานคิด 3 ด้าน คือ ด้านวิถีชีวิต/วิถีพุทธ ด้านประวัติศาสตร์/โบราณคดีและด้านการอนุรักษ์ตามหลักวิชาการ/กฎระเบียบ ในขั้นกระบวนการนั้นมี 7 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดความรู้ 2) การแสวงหาความรู้ 3) การสร้างความรู้ 4) การจัดเก็บและจัดระบบความรู้ 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (หัวใจสำคัญ) 6) การประยุกต์ใช้ความรู้ 7) การเผยแพร่ ผลจากการสนทนากลุ่มขยายไปสู่โครงการนำร่อง “ศูนย์จัดการความรู้เมืองอโยธยา” โดยการมีส่วนร่วมระหว่างเทศบาล วัด โรงเรียนและคนในชุมชน อันจะเป็นกลไกขับเคลื่อนกระบวนการจัดการความรู้ให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

ภาควิชา พัฒนาศึกษา..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
ปีการศึกษา 2553..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม.....

4984745727: MAJOR DEVELOPMENT EDUCATION

KEYWORDS: KNOWLEDGE MANAGEMENT/CULTURAL AREA/AYOTHAYA TOWN

SUPHARSINI NUMNIAM: KNOWLEDGE MANAGEMENT PROCESSES FOR CULTURAL AREA DEVELOPMENT IN AYOTHAYA TOWN, ADVISOR: PORNTIP ANDHIVAROTHAI, Ph.D., CO-ADVISOR: ASSOC. PROF. CHAROONSRI MADILOGGOVIT, Ph.D., 288 pp.

The objectives of this qualitative research were: 1) to study the status and problems of knowledge management processes for cultural area development in Ayothaya town; and 2) to propose the knowledge management model for cultural area development in Ayothaya town. The research was conducted by document study and field study in 3 selected communities: Ayothaya Community, Wat Pradoo Songdham Community and Samana Kotharam Community in Ayothaya municipality, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. These sites are part of the Phra Nakhon Si Ayutthaya World Cultural Heritage. The means of field data collection were observations (both participant and non-participant) and in-depth interview of 26 key-informants who were the representatives of various groups in the communities. The research findings are as follows:

1. The status of knowledge management processes for cultural area development in Ayothaya town, both tangible culture and intangible culture; overall, there is knowledge management for the intangible culture more than the tangible culture because of the processes in the way of living actions individually. To consider each step of the knowledge management processes, the research findings show that: in the step of seeking knowledge for conservative developing of the tangible culture, the communities have to search from the external sources especially experts in conservation of the protected area and surroundings; in the step of creating knowledge, the utmost activity is "learning by doing"; in the step of knowledge storage and systems, mostly knowledge has been kept in persons and no storage systems to facilitate to development and learning exchange in communities; in the step of disseminating knowledge, mostly disseminate the intangible culture to the community members while monks play the major role in disseminating the historical knowledge to outsiders; in the step of applying knowledge, mostly integrate their previous experiences to the development actions and integrate knowledge to the community economy in order to maintain the existing intangible culture. The Ayothaya municipality plays the major role in knowledge management as Chief Knowledge Officer and Knowledge Facilitator while the Sub-district Cultural Council and the Elderly Club are the Knowledge Practitioners. The knowledge tools are broadcasting, community meeting venue. The social structure, which facilitates to knowledge management in community, consists of religious belief and faith in individuals.

2. The problems of knowledge management processes for cultural area development in Ayothaya town are: no goal setting for collaborative knowledge management therefore lack of clarity, power and completeness in knowledge steps; lack of knowledge and exclusion of academic knowledge in knowledge management and conservation development to manage the knowledge for developing cultural areas.

3. The knowledge management model for cultural area development in Ayothaya town consists of 7 constituents: 1) external context 2) internal context 3) input factors 4) processes 5) output 6) outcome 7) feedback to be a general model and to be two special models emphasized knowledge management processes, tangible culture and intangible culture, which is a suitable context of Ayothaya town.

The research result extends to the pilot project of the establishment of "Center for Ayothaya Town Knowledge Management" which is going to be the mechanical push of knowledge management processes for existing the cultural area development in Ayothaya town continuously and sustainably.

Department: Educational Policy, Management, and Leadership Student's signature.....*Supharn*.....
Field of study: Development Education..... Advisor's signature.....*Porntip Andhivaro*.....
Academic Year: 2010 Co-advisor's signature.....*C. Madiloggo*.....

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณบรรพบุรุษไทยที่ได้สร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่มีค่าอันประเมินมิได้และผู้ที่ได้สืบสานต่อมาเป็นเอกลักษณ์ไทยที่มีศักดิ์ศรีไม่แพ้ชาติใดในโลก

ความสำเร็จของงานวิจัยฉบับนี้เกิดขึ้นด้วยบุคคลที่อยู่ทั้งเบื้องหน้าและเบื้องหลังหลายฝ่าย กลุ่มแรก คือ คณาจารย์สาขาวิชาพัฒนศึกษาและคณาจารย์ที่ดูแลการทำวิทยานิพนธ์ ตั้งแต่ชื่อเรื่อง การวิจัย ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.พรทิพย์ อันทิวโรทัย ผู้ถ่ายทอดวิชาและทักษะด้านการวิจัยเชิงคุณภาพให้ผู้วิจัยมีความเข้าใจกระจ่างชัดมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยสร้างพลังใจ และเสียดสเวลาอันมีค่าของท่านในการแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขปรับปรุงจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จรูญศรี มาดิลกโกวิท ผู้เป็นที่ปรึกษาพร้อมที่ให้ข้อคิดและแนวคิดในการทำงานและการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีอีกเช่นกัน ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.อุบลวรรณ หงษ์วิทยากร และอาจารย์ ดร.เฟื่องอรุณ ปรีดีคิลกที่ท่านได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรางคณา นิพัทธ์สุขกิจ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง ที่ให้ความกรุณาสละเวลาอันมีค่าแนะนำความรู้เกี่ยวกับการจัดการความรู้แก่ผู้วิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้อยู่เบื้องหลังที่สำคัญอีกกลุ่มหนึ่ง คือ ผู้ให้ความอนุเคราะห์ในการวิจัยทุกด้าน ทั้งฝ่ายอำนวยความสะดวกต่างๆ และฝ่ายประสานงาน ที่ขาดไม่ได้คือผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ผู้มีส่วนร่วมในการเสวนากลุ่ม และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรูปแบบ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณพี่น้องสาขาวิชาพัฒนศึกษา โดยเฉพาะคุณภิญญา สุวรรณฉาย ที่มีส่วนช่วยให้กำลังใจและกำลังกายในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณบรรณาธิการวารสารพัฒนาสังคมของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ที่กรุณารับบทความของผู้วิจัยเพื่อเผยแพร่ในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่งเช่นกัน

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณบิดา มารดา และขอบคุณน้องๆ ในครอบครัว ที่สนับสนุนผู้วิจัยในทุกทาง รวมทั้งกำลังใจที่มีให้กันและกันเสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	8
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
ตอนที่ 1 ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งวัฒนธรรมและแหล่งวัฒนธรรม	
เมืองอโยธยา.....	16
1.1 ความหมายของแหล่งวัฒนธรรม.....	16
1.2 แหล่งวัฒนธรรมเมืองอโยธยา.....	24
1.3 ประโยชน์ของแหล่งวัฒนธรรม.....	27
1.4 สาเหตุที่ทำให้แหล่งวัฒนธรรมเสื่อมโทรม พังทลาย เสียหาย	28
ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งวัฒนธรรม	33
2.1 การพัฒนาเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมรูปธรรมในแหล่งวัฒนธรรม.....	34

บทที่	หน้า
2.2 การพัฒนาเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมนามธรรมในแหล่งวัฒนธรรม.....	47
2.3 ผู้ที่มีบทบาทในการพัฒนาแหล่งวัฒนธรรมตามแนวคิดการพัฒนา แบบมีส่วนร่วม.....	51
2.4 กรณีศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งวัฒนธรรม.....	62
ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้และกระบวนการจัดการความรู้	73
3.1 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับความรู้และการจัดการความรู้.....	73
3.1.1 ความหมายของความรู้.....	74
3.1.2 ความสำคัญของความรู้ต่อการพัฒนา	75
3.1.3 ประเภทของความรู้.....	75
3.1.4 แนวคิดกระบวนการสร้างความรู้ ของ Takeuchi และ Nonaka.....	78
3.1.5 การจัดการความรู้: ความสำคัญและความหมาย.....	82
3.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบของกระบวนการจัดการความรู้....	86
3.2.1 ทฤษฎีระบบกับการวิเคราะห์องค์ประกอบของกระบวนการจัดการ ความรู้ในชุมชน.....	86
3.2.2 แนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ของมาร์ควอดด์.....	87
3.2.3 แนวคิดการจัดการความรู้ของสถาบันการจัดการความรู้เพื่อสังคม (สคส.).....	89
3.3 กระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาแหล่งวัฒนธรรมเมืองอโยธยา: แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	93
3.3.1 ขั้นตอนการจัดการความรู้.....	93
3.3.2 กิจกรรมการจัดการความรู้.....	101
3.3.3 เครื่องมือจัดการความรู้.....	106
3.4 ปัจจัยนำเข้าที่ส่งเสริมกระบวนการจัดการความรู้.....	109
3.4.1 เป้าหมายการจัดการความรู้.....	109
3.4.2 คน.....	110
3.4.3 โครงสร้างทางสังคม.....	111
3.4.4 ทรัพยากร.....	113

บทที่	หน้า
3	119
วิธีดำเนินการวิจัย.....	119
ขั้นตอนที่ 1	119
1. ศึกษาเอกสาร.....	119
1.1 สาระสำคัญของข้อมูลจากเอกสาร.....	119
1.2 ประเภทเอกสาร	120
1.3 แหล่งข้อมูล.....	120
1.4 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล.....	120
2. การศึกษาภาคสนาม.....	121
2.1 พื้นที่ที่ศึกษา	121
2.2 การเก็บข้อมูลภาคสนาม.....	122
2.3 การสังเกต.....	122
2.4 การสัมภาษณ์ (Interview).....	123
2.5 การสัมภาษณ์เจาะลึก.....	123
2.6 การจัดสนทนากลุ่ม.....	124
3. การตรวจสอบข้อมูล.....	125
4. การวิเคราะห์ข้อมูล	125
ขั้นตอนที่ 2	125
1. การสังเคราะห์และยกร่างรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนา แหล่งวัฒนธรรมเมืองอโยธยา.....	125
2. การจัดสนทนากลุ่ม.....	125
3. การตรวจสอบ โดยผู้เชี่ยวชาญ	126
4	127
แหล่งวัฒนธรรมเมืองอโยธยา.....	127
1. บริบทเมืองอโยธยา.....	127
2. ประวัติศาสตร์ของเมืองอโยธยา.....	140
3. สภาพของแหล่งวัฒนธรรมเมืองอโยธยาเหนือ.....	144
4. วิวัฒนาการการพัฒนาแหล่งวัฒนธรรมเมืองอโยธยา.....	162

บทที่	หน้า
5 สภาพและปัญหาของการจัดกระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาแหล่งวัฒนธรรมเมืองอโยธยา.....	172
ตอนที่ 1 สภาพของกระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาแหล่งวัฒนธรรมเมืองอโยธยา.....	172
1.1 บริบทภายนอก.....	172
1.2 บริบทภายใน.....	174
1.3 ปัจจัยนำเข้า.....	175
1.4 กระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมรูปธรรมในแหล่งวัฒนธรรมเมืองอโยธยา.....	184
1.5 กระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมนามธรรมในแหล่งวัฒนธรรมเมืองอโยธยา.....	202
ตอนที่ 2 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกระบวนการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาแหล่งวัฒนธรรมเมืองอโยธยา.....	230
2.1 ปัญหาปัจจัยนำเข้า.....	231
2.2 ปัญหากระบวนการจัดการความรู้.....	233
6 รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาแหล่งวัฒนธรรมเมืองอโยธยา.....	236
ตอนที่ 1 รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาแหล่งวัฒนธรรมเมืองอโยธยา.....	236
ตอนที่ 2 โครงการจัดตั้ง “ศูนย์จัดการความรู้เมืองอโยธยา.....	254
7 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	269
รายการอ้างอิง.....	266
ภาคผนวก.....	283
รายนามผู้ให้สัมภาษณ์.....	284
รายนามผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม.....	286
แนวทางการสัมภาษณ์.....	287
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	288

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แนวทางการอนุรักษ์แหล่งวัฒนธรรมด้านรูปธรรมในเขตพื้นที่คุ้มครอง จำแนกตาม แนวทางของกฎบัตรนานาชาติ ระเบียบและยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง.....	52
2 แนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมรูปธรรมในเขตพื้นที่โดยรอบ จำแนกตามแนวทางของ กฎบัตรนานาชาติและยุทธศาสตร์ฯ.....	44
3 แนวทางการพัฒนาเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมนามธรรม จำแนกตามเอกสารจากหน่วยงาน ในประเทศไทย.....	48
4 ขั้นตอนของกระบวนการจัดการความรู้จำแนกตามชื่อหน่วยงานและชื่อนักวิชาการ	95
5 กิจกรรมทางวัฒนธรรมในแต่ละเดือน.....	160
6 ผลการศึกษาความรู้ที่ชุมชนต้องการนำมาจัดการความรู้เพื่อพัฒนาแหล่งวัฒนธรรม เมืองอโยธยา.....	179
7 การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมรูปธรรมในแหล่งวัฒนธรรมเมือง อโยธยา จำแนกตามขั้นตอนการจัดการความรู้และวิธีการอนุรักษ์และพัฒนา วัฒนธรรมรูปธรรม.....	199
8 กิจกรรมและเครื่องมือจัดการความรู้เพื่อพัฒนาวัฒนธรรมรูปธรรมในแหล่งวัฒนธรรม เมืองอโยธยา.....	202
9 การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมนามธรรมในแหล่งวัฒนธรรม เมือง อโยธยา จำแนกตามขั้นตอนการจัดการความรู้และวิธีการอนุรักษ์และพัฒนา วัฒนธรรมรูปธรรม.....	225
10 กิจกรรมและเครื่องมือจัดการความรู้เพื่อพัฒนาวัฒนธรรมนามธรรมใน แหล่งวัฒนธรรมเมืองอโยธยา.....	229

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	13
2 แผนผังแสดงการแบ่งพื้นที่ในการจัดทำแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์และพัฒนา นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา.....	26
3 แผนที่เมืองอโยธยาที่แบ่งออกเป็นอโยธยาเหนือและอโยธยาใต้.....	26
4 องค์ประกอบที่ต้องพิจารณาในการอนุรักษ์พื้นที่แหล่งวัฒนธรรม.....	37
5 การหมุนเกลียวความรู้ที่เกิดจากปฏิภริยาของความรู้ทั้งสองประเภท.....	80
6 การหมุนเกลียวสร้างความรู้ในระดับองค์กร (Spiral of organizational knowledge creation).....	81
7 โมเดลปลาหูและโมเดลปลาตะเพียน	91
8 แบบจำลองการจัดการความรู้ (KM Model) ของ สคส.	92
9 กระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาแหล่งวัฒนธรรมเมืองอโยธยา 5 ขั้นตอน.....	101
10 เมืองอโยธยาที่ถูกล้อมด้วยแม่น้ำลำคลอง.....	128
11 พื้นที่ที่ศึกษาบริเวณเมืองอโยธยา.....	131
12 เจดีย์วัดสามปลื้ม พระนครศรีอยุธยา.....	145
13 วัดสมณโกฏฐาราม พระนครศรีอยุธยา.....	147
14 วัดกุฎีดาว พระนครศรีอยุธยา.....	148
15 วัดจักรวรรดิ พระนครศรีอยุธยา.....	149
16 วัดประคู้ทรงธรรม พระนครศรีอยุธยา.....	150
17 วัดโบสถ์ราชคเชษะ พระนครศรีอยุธยา.....	151
18 วัดอโยธยา พระนครศรีอยุธยา.....	153
19 วัดคูสิดาราม พระนครศรีอยุธยา.....	153
20 วัดมเหยงคณ์ พระนครศรีอยุธยา.....	155
21 วัดสีกาสมุด พระนครศรีอยุธยา.....	156
22 วัดช้าง พระนครศรีอยุธยา	157
23 วัดนางคำ พระนครศรีอยุธยา.....	158
24 บริบทภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อปัจจัยนำเข้าด้านเป้าหมายการจัดการความรู้.....	174

ภาพที่	หน้า
25 รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาแหล่งวัฒนธรรมเมืองโยชยา.....	237
26 บริบทภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อปัจจัยนำเข้าด้านเป้าหมายการจัดการความรู้.....	239
27 รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมรูปธรรมใน แหล่งวัฒนธรรมเมืองโยชยา.....	241
28 การกำหนดความรู้.....	246
29 การแสวงหาความรู้.....	248
30 การสร้างความรู้.....	249
31 การจัดเก็บและจัดระบบความรู้.....	250
32 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้.....	251